

Archetyp, občanské sdružení
Šumavská 69/17, 120 00 Praha 2

VYŘIZUJE: Sedláčková
TEL.: +420 608 361 837
MAIL: sarka@farmarsketrziste.cz

23. března 2014

k rukám
primátora hlavního města Prahy
RNDr. Tomáše Hudečka, Ph.D.
Magistrát hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2
110 01 Praha 1

Věc: Otevřený dopis primátorovi hlavního města Prahy ve věci Koncepce pražských břehů a navrhovaného přesunu současného farmářského tržiště na náplavce na Rašínově nábřeží, Praha 2

Vážený pane primátore,
dovolte mi zaslat Vaší kanceláři touto cestou komplexní dokument, informace a návrhy na výše uvedené téma.

Ohledně prostorových a odborných řešení budeme komunikovat s architekty KVP.

HISTORIE

V roce 2009 jsme se obrátili na správce tenkrát poněkud opuštěné náplavky Rašín se záměrem pořádat tehdy neznámý koncept - tzv. „farmářské trhy“ (na toto téma jsme zpracovali pro MHMP i studii v roce 2007). Jako občanské sdružení se sídlem a členskou základnou z Prahy 2 jsme k jednání s tehdejší soukromou netransparentní správcovskou organizací dostali morální podporu a později i záštitu starostky z naší „domovské“ MČ Praha 2. Od té doby Farmářské tržiště pořádáme už pátou sezónu, na široké náplavce Rašínova nábřeží každou možnou sobotu od 8 – 16 hodin, od února do prosince včetně. Na náplavku dnes chodí v sobotu kvůli Farmářskému tržišti podle počasí průměrně 6 000 - 12 000 lidí.

S myšlenkou přesunu farmářského tržiště se na naše sdružení obrátil jako první pan Daniel Hagen coby možný koordinátor a správce náplavek zhruba v polovině roku 2013 při osobním jednání. Město podle něj plánuje prostor široké náplavky na Rašínově nábřeží využívat k jiným akcím a farmářské trhy tomuto záměru tvoří překážku. V listopadu 2013 jsme se zúčastnili prvního jednání s týmem architektů pracujících na Konceptu pražských břehů. Při jednání s p. Hagenem (koordinátorem) i při jednání s architekty KVP jsme vždy oceňovali možný pozitivní přínos koncepce, ale také zároveň jsme vždy vysvětlovali, že **každý přesun na jiné místo znamená podstatné zmenšení a omezení farmářského tržiště, jednoduše proto, že zdejší náplavka Rašín na Praze 2 nemůže poskytnout už žádný další kapacitou srovnatelný prostor.**

Tyto a ještě další podněty i za další „Rašínské“ účastníky - Bajkazyľ a Lod' Formanů jsme do jednání vnesli společně v písemné podobě a jsou dne 20. 11. 2013 podepsány zástupcem KVP (p. arch. Fialka).
viz PŘÍLOHA 1.

Přesun FT na jiné a menší místo, který schválená Koncepce pražských břehů nakonec stejně obsahuje, nepovažujeme za šťastné řešení a nemůžeme s ním souhlasit. Na KVP vzniklo nyní schéma, které ukazuje, jak by FT vypadalo po přesunu. Stávající nejširší prostor pro FT se ve schématu jmenuje

prostor „C“ a navrhovaný přesun je do menších a užších míst okolo železničního mostu, pojmenovaných „A“ a „B“. viz **PŘÍLOHA 2**.

Trvá nedorozumění, že je možné farmářské tržiště náplavka přesunout ze stávajícího místa „C“ do okolí železničního mostu „A“ + „B“ a neomezit přitom jeho současnou velikost a charakter, to ale nemůže platit. Dovolte nám proto jít do detailů také a předložit schéma s opravenými údaji jako nejsrozumitelnější způsob komunikace.

Návrh na přesun vychází z mylných podkladů a nedorozumění:

1. Přesun nabídne farmářskému tržišti víc tržních míst a víc funkčního prostoru.

Výše uvedená domněnka je mylná. Tržních míst je celkově 90.

(ověřit to můžete v příloze tržního řádu: http://praha.eu/file/1784390/narizeni_c.2.pdf strana 7., položka č. 18).

Přikládám **současný plánec farmářského tržiště**, jde o součást platné smlouvy schválené MHMP, obsahuje současných 90 míst - viz **PŘÍLOHA 3 – rozmístění tržních míst je v prostoru „C“, ale i „B“, tedy obsahuje větší prostor než schéma z KVP, které vyšlo zřejmě z mylných podkladů.**

Vypracovali jsme pro názorné vysvětlení opravené schéma: **Viz PŘÍLOHA 4** = schéma situace současného tržiště a situace přesunu zakreslené do mapy – vše ve srovnání se současným stavem.

Závěr: Každý přesun farmářského tržiště náplavka nyní znamená snížení míst pro účastníky z 90 na buď 58 míst (prostor „A“ + „B“) nebo jen 28 míst („A“ prostor pouze za mostem). Dále přesun znamená omezení jeho celkového funkčního prostoru o 40% nebo více (pokud je přesunuto až za most).

Přesunem zaniká Farmářskému tržišti náplavka kromě výrazného omezení také definitivně jakákoliv možnost se do budoucna nějak rozvíjet, kooptovat nového účastníka, atd.

Oproti tomu – jedině pokud farmářské tržiště zůstane základem plně ve svém dnešním stávajícím prostoru „C“ a „B“, je možné ho do budoucna uspořádat více jednostranně jen na straně nábrežní zdi, jak navrhuje architekti KVP – aniž tím bude tržiště zároveň zásadně zmenšeno. Viz PŘÍLOHA 4 dole. Tuto jednostrannou variantu dnes už částečně realizujeme v prostoru „B“, té úzké části pod rampou. V prostorech „A“ i „B“ není vhodné řadit stánky v obou stranách cyklostezky, je tam pak moc úzký průchod.

2. Podcenění celkového funkčního prostoru pro farmářský trh.

Prostorové omezení v navrhované verzi: Nabídnout všem dosavadním účastníkům prostor max. 3 metry + 50 cm na průchod a manipulaci i zásobování, jak navrhuje KVP, bez manipulačního prostoru okolo a po stranách by bylo silné omezení. Prostorové omezení je to i pro návštěvníky tržiště: protože když je sezóna a zájem o čerstvé byliny, ovoce, kytky, zeleninu, jsou u toho na trhu desítky lidí najednou, s kočárky, s dětmi, se psy, osobně vybírají zboží a chtějí i komunikovat – nelze všechno a všechny namačkat vždy a za všech okolností do délky prodeje velikosti trafiky. Omezit takto sortiment i prostor pro návštěvníky i farmáře by bylo velké nedorozumění.

SPECIFIKA PROSTORU PRO FARMÁŘSKÝ TRH - Farmářské tržiště náplavka je sezónně proměňující se penzum mnoha faktorů a změn, je to produkčně náročný provoz. Pokud má FT plnit svůj účel, je potřeba mu zachovat velkou variabilitu prostoru, tržních míst a prostorovou kapacitu, včetně manipulačního prostoru. Prostor pro FT nemůže mít v žádném případě celoročně nastavené detaily (počet, velikost, pořadí, rozestupy tržních míst, apod.). V celkovém prostoru je nutné zachovat široký průjezd na rampy, prostor u nich mít volný kvůli lidem a zachovat na každém konci široký výjezd ven.

Nemůžeme zaměňovat farmářské tržiště náplavka s jakýmkoliv stánkovým prodejem obecně.

Vysvětlím: podstatná část účastníků v zimě a předjaří nejezdí vůbec, na jaře potřebují malé místo, a v létě a na podzim potřebují místa víc (ovoce, zelenina, byliny, květiny). Další část účastníků přijíždí jen na 2-3 měsíce v sezóně: některé květiny, sezónní plodiny chřest, maliny, jahody, borůvky, lesní houby,

sazenice, apod. Se vším také může nepředvídatelně hýbat příroda – jarní mrazíky, opožděné jaro, kroupy, deště, sluneční úpaly, sucha.... Jen překupník nakupující zeleninu, ovoce, květiny apod., z velkoobchodních skladů a ze zahraničních velkoskleníků s nepřetržitou výrobou dokáže obsadit a zaplatit stejně velké místo a celoročně. Autentický český farmář ne. My ale podporujeme od začátků od r. 2009 české farmáře a pěstitele a ti tvoří podstatu tržiště. Máme svá specifická pravidla, svůj osobitý koncept a selektovanou účast – selektovanou na nekomerční bázi. To je myslím také důvod, proč je „fenomén náplavka“ dlouhodobě oblíbený.

Závěr: Pokud má FT plnit svůj účel, je potřeba mu zachovat velkou variabilitu prostoru, tržních míst a prostorovou kapacitu, včetně manipulačního prostoru. Prostor pro FT nemůže mít v žádném případě celoročně nastavené detaily (počet, velikost, pořadí, rozestupy tržních míst, apod.). Minimalizace tržního místa není řešením kritického nedostatku prostoru.

3. V návrhu na přesun nám chybí prostor, který bezplatně pravidelně věnujeme živé muzice, dílnám, divadlu, charitativním projektům, neziskovým aktivitám.

Bez sponzorů, bez reklamních bannerů na zdích, bez nafukovacích objektů. Za všechny občanské a neziskové aktivity (kterých byl v naší 4leté historii bezpočet) zmíním projekt, na kterém se aktivně podílíme - charitativní vaření žen z azylových domů - Kuchařky bez domova (o projektu spojeném s „naším“ farmářským trhem náplavka+jiřák vyšel nyní v Respektu článek, viz PŘÍLOHA 5). Pro tyto a podobné naše projekty a neziskové aktivity není v přesunu už žádné další místo, kromě místa v okolí železničního mostu, který je z hlukového hlediska nevhodný. I tohle je omezení původní koncepce oživení veřejného prostoru, a koncepce dosavadního Farmářského tržiště náplavka, tak jak ho návštěvníci znají.

Závěr: V návrhu přesunu nezbyvá pro tyto naše neziskové aktivity a projekty žádné místo, přestože k FT náplavka dosud neoddělitelně patřily.

4. V prostoru pro přesun chybí dostatečný zdroj elektřiny.

V prostoru "A" a částečně "B" neposkytuje město dostatečný a spolehlivý zdroj elektřiny, ten existuje jen v prostoru "C", kde má tržiště základ nyní. Logistika a provoz elektrocentrál zatíží při každém přesunu tržiště cca 30 - 40.000 Kč/trh. Na stávajícím místě „C“ máme od města dostatečný zdroj, ale musíme k němu mít i outdoor systém rozvodů a kabeláže. Tento systém je náš vlastní a sahá kabelově přes celý prostor. Pořizovací cena = 280.000 Kč. Je to rozměrově a prostorově přizpůsobené na míru trhu jak probíhá v podmínkách dosavadního prostoru "C" + „B“. Ten systém však není automaticky přenosný do dispozičně jiného prostoru, např. se nehodí pro „A“ + „B“.

Proč na prostor bez elektřiny tedy odsunovat pravidelné celoroční farmářské trhy, a jednorázovým akcím s nižší frekvencí vyhradit právě jediný dostatečně elektrifikovaný prostor? Logičtěji se nabízí opak. Všechny dosavadní jednorázové akce, co se na náplavce objevují, mají v rozpočtu peníze od sponzorů. **Farmářské tržiště náplavka ale neprodává partnerství sponzorům, neprodává veřejný prostor reklamním účelům, chceme zůstat občanskou aktivitou, ne službou firmám nebo reklamní agenturou.** Centrály bychom z dosavadních nájmu od farmářů nebo občerstvení ale trvale nezaplátili. Budeme muset tedy hledat sponzory a začít ověšovat nábřeží jejich reklamními bannery a objekty?

Koncepce nás odsunuje dozadu, ať tam elektřina je nebo není. **Koncepce: "Podmínkou pro uspořádání tržiště do jedné řady je zabezpečení dostatečné kapacity a rozložení funkčních elektrických přípojek na nábřeží."** Město nás tedy nenutí uspořádat tržiště do jedné řady dřív, než vybuduje blíže neurčené přípojky - ale není přitom řečeno, že elektrifikaci v okolí železničního mostu vůbec dobuduje alespoň pro dvouřadé pořádání trhu. Vybudování dostatečných a silných nových

přípojek totiž nebude jednoduché - může to být delší proces, stavba přípojek bude v sezóně blokovat provoz všech, kdo na náplavce něco podnikají.

Závěr: Každý nynější přesun tržiště k mostu znamená také nutnost zajistit a uhradit vlastní elektrifikaci formou elektrocentrál na benzin a odlišného systému kabeláže (inv. několika desítek tisíc každý trh).

5. Pomůže přesun ke stálé kontinuitě farmářských trhů?

Vysvětlení přesunu trhu- *(Koncepce str. 191: „Tržiště by mělo primárně zabírat plochy jižně a severně od železničního mostu, výjimečně prostor, ve kterém je umístěné dnes, a který by měl být primárně určen uspořádávání nejrůznějších kulturních a společenských akcí. Tím se předejde i termínovým kolizím pravidelná akce tržiště versus jednorázových akcí, ke kterým dnes v prostoru dochází“).*

Současné velké akce mají zpravidla vždy vyhrazenou celou náplavku Rašín. Proto trvalý přesun do prostoru okolo železn. mostu farmářskému tržišti stejně nepomůže v „dnešní“ situaci. Farmářské tržiště se současnými dosavadními velkými akcemi bude kolidovat i v nově navržených prostorech po přesunu. Není pravděpodobné, že by FT zůstalo na náplavce v prostoru „A“ + „B“ v době konání tradičních Primátorek nebo Lodí na vodě. Celou sobotní náplavku vždy potřebují také Avon pochod i We Run Prague Nike... Nebrojíme v žádném případě proti akcím samotným, jen tímto upozorňujeme na zavádějící argument trvalého přesunu tržiště (i za cenu jeho podstatného prostorového omezení) – že přesun sám to nevyřeší. Důležitější bude vůle města (správce) realizovat vzájemný souběh a dopředu hledat možnosti, jak sladit některé dnes kolidující akce tam, kde by to mohlo jít (u běhů a pochodů jsou rezervy, viz PŘÍLOHA 6 – několik názorů ze sociálních sítí).

Závěr: Přesun sám o sobě nemůže vyřešit kolizi vůči stávajícím velkým akcím, které dnes zpravidla zabírají celou náplavku. Přesun je tedy pravděpodobně navržen kvůli plánovaným novým akcím - přesun by uvolnil pro nové subjekty nejatraktivnější náplavku, namísto farmářského tržiště, které tu za 4 roky o sobotách vybudovalo nebývalou návštěvnost. Přesun samotný ale není přesto schopen bez další „vůle města“ automaticky zajistit celosezónní kontinuitu farmářských trhů.

6. Farmářské tržiště se obejde bez (chladicích) aut a nejde přitom o jeho omezení.

Jde o mylnou domněnku. Kvalita a sortiment se změní: Dostatečné chlazení je během prodeje hygienicky a legislativně nutná podmínka uchování kvality čerstvých potravin a plodin (maso, vejce, mléko, potraviny obsahující živočišné produkty, ovoce, zelenina, byliny, některé řezané květiny, houby, lesní houby, ryby, živí pstruzi). Specializovaná auta nám doporučili ke chlazení a k ochraně preferovat i Městská veterinární správa a Hygienická stanice MHMP. Pro farmářské trhy byl od začátku vydáván limitovaný počet celkově 30 parkovacích karet pro stání chladicích aut/dodávek uvnitř trhu pro prodej čerstvých plodin a potravin živočišného původu. V současné době je povoleno jejich parkování v široké části náplavky a to za stánky. Zbývajících 60 účastníků nemá povolení uvnitř trhu ani na náplavce stát během trhu, pouze zásobit. Karty vydává odbor majetku MHMP a jejich užití je bezplatné. Parkování mimo trh bez těchto platných karet MHMP není na náplavce ani na výjezdech povoleno, kontrolu parkování provádí Městská policie Operační středisko Praha 2.

Závěr: Chladicí auto je nejdokonalejším způsobem chlazení a jediným chlazením, které obstojí venku i v letních dnech. Dostatečné chlazení je během prodeje hygienicky a legislativně nutná podmínka ochrany a uchování kvality čerstvých potravin a plodin.

7. Dostupnost MHD pro návštěvníky i kultura prostoru není důležitá?

Na svém původním místě „C“ je farmářské tržiště v přijatelné pěší vzdálenosti od křižovatky tramvajových tratí mezi 4 pražskými částmi (Smíchov, Staré město, Vinohrady, Podolí a Praha 4) a Metrem Palackého náměstí. Je to jeden z důležitých dopravních uzlů pro MHD jak v severojižní ose podél řeky, tak mezi oběma pražskými břehy. Přesun do okolí železničního mostu ztíží dostupnost MHD: z dnešní široké nabídky prostředků MHD (6 tramvajových linek, 1 autobusová a Metro Palackého náměstí) zbyde dostupnost pouze 3 tramvajových linek (stanice Výtoň). Zástavba v okolí přesunu zároveň poskytuje méně parkovacích míst pro osobní auta jak pro rezidenty Prahy 2, tak ve volných parkovacích zónách pro hosty z jiných částí města. Přesunem se také vzdaluje možnost parkovat osobní auta ve velkých odstavných parkovištích na Andělu pro návštěvníky z levého břehu, kteří zde dnes zaparkují a pak přejedou tramvají nebo přejdou Palackého most. Náplavka je pěší zónou, není vhodné zde velký celoroční pravidelný farmářský trh s tisíci návštěvníky přesunout mimo uzel MHD. Prostor v přímém okolí železničního mostu je z hlukového hlediska nevhodný pro jakoukoliv aktivitu. Návštěvníci FT pod mostem budou nuceni vždy procházet, přitom z hygienického hlediska je pohyb pod ním riziko: odpad z vlakových WC je pouštěn ven volně a protéká konstrukcí na náplavku.

Závěr: Zhoršila by se výrazně dostupnost prostředky MHD pro návštěvníky, což by nemělo být v souladu s cílem města o využití MHD jako šetrného způsobu dopravy. Z hygienického hlediska je průchod masy návštěvníků pod mostem hygienické riziko, hlukově je okolí železničního mostu diskomfortní. Proč tam tedy umisťovat téměř celoroční pravidelnou aktivitu s několika tisíci návštěvníky?

ZÁVĚR

Téměř pětiletá existence a kvalita Farmářského tržiště se významně podílela a podílí na „fenoménu náplavka“, tj. na oživení a současné atraktivitě Rašínova nábřeží.

Tento „fenomén náplavka“ je živý a fungující projev kultury městského života, kde se uplatňují současně prodej, občerstvení, neziskové aktivity, živá hudební nebo divadelní vystoupení. Oživení náplavky na Rašínově nábřeží přišlo během let postupně a zdola, s podporou mj. MČ Prahy 2. **Je vhodné „fenomén náplavka Rašín“ učesat, ale nikoliv likvidovat.** K podobnému shrnutí dospěla také diskuse odborné veřejnosti „Řeka a město“, kterou jste inicioval ještě jako 1. náměstek primátora dne 10. 10. 2012, (zpracovala Agora CE, o.p.s., jde o veřejně přístupný komplexní dokument), které jsme se také účastnili. Zásahy do dosavadního chodu fungující náplavky by neměly být direktivně řízeny seshora, to je také jeden ze závěrů diskusního fóra „Řeka a město“ (viz výše).

Dnes, na začátku páté sezóny má Farmářské tržiště náplavka značnou popularitu, o sobotách sem chodí každým rokem čím dál víc lidí. „Fenomén náplavka“ je atraktivní a zajímavý i očima cizinců: Farmářské tržiště náplavka se například objeví mezi pražskými atraktivitami v periodiku Brussels Airlines bTHERE, natáčela ho BBC jako jeden ze současných a neotřelých magnetů Prahy. Domácími je farmářské tržiště náplavka vnímáno jako (nej?)lepší a autentické pražské farmářské tržiště (fotodokumentace trhu z poslední soboty 22. 3. 2014 na náplavce má na facebooku dnes 868 lajků a prohlídlo si ji víc než 16 000 fanoušků:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.751101188241652.1073741890.122480327770411&type=1s>

Facebooková stránka Farmářské tržiště má 22 000 fanoušků: <https://www.facebook.com/ftp Praha>

Podle dosavadního vývoje Koncepce ale jako by „našemu“ městu Farmářské tržiště náplavka spíš „překáželo“ - v jiném využití náplavky (?).

Koncepce pražských břehů je materiálem, se kterým se má ve druhé fázi (tj. realizace scénáře využití) pracovat ve spolupráci se zúčastněnými subjekty. **(Koncepce str. 281, oddíl Rašínovo nábřeží: „Do procesu konečného „nastavení“ provozu nábřeží musí být v další části rozpracování Koncepce zapojeny všechny skupiny a sdružení, které již v místě provozují stávající aktivity. Aktivita většiny z těchto skupin přinesla místu velkou část jeho stávající atraktivit pro návštěvníky a jejich vklad**

energie vložený do těchto procesů nesmí být v koncipování konečné podoby nábřeží negován.“)

Věříme, že v další fázi realizace Koncepce návrh přesunu a omezení farmářského tržiště projde další diskusí ve spolupráci s Kanceláří veřejného prostoru, s veřejností a s MČ Praha 2.

NAVRHUJEME PROTO DO TÉTO DOBY :

1. ZASTAVIT POVOLOVÁNÍ DALŠÍCH NOVÝCH JEDNORÁZOVÝCH AKCÍ, pokud by současně vedly k rušení sobotních termínů nebo nucenému odsunu pro farmářské tržiště.

Dosud konané akce jsou Primátorky, Lodě na vodě, Město na kole, Apres Ski, Avon Pochod, We Run Prague, loňský Degustační festival malých pivovarů. Další rušení termínů nad rámec současných akcí by přestalo být provozně únosné pro pořádání FT.

Vzhledem k tomu, že **rozhodování o krátkodobých pronájmech a povolování nových jednorázových akcí je dnes v gesci pověřeného správce nebo pracovníků majetkového odboru**, a vzhledem k tomu, že **naše nájemní smlouva o provozu farmářského tržiště umožňuje libovolné zrušení jakéhokoliv sobotního termínu (i nad rámec výše uvedených současných akcí)**, jde o aktuální vážný problém bez ohledu na dlouhodobou Koncepti a jednání o ní.

2. POŘÁDÁNÍ DALŠÍCH „NOVÝCH“ AKCÍ, které se ucházejí o sobotu na náplavce na Rašínově nábřeží v té nejširší části namísto farmářského tržiště, NAVRHUJEME ŘEŠIT JINÝM ZPŮSOBEM NEŽ NUCENÝM PŘESUNEM FARMÁŘSKÉHO TRŽIŠTĚ - například lze postupovat takto:

a) Umisťovat NOVÉ AKCE i na Dvořákovo nábřeží, nebo Smíchovskou stranu (at' se jimi oživuje i jiná náplavka než Rašín, který je už několik roků v sezóně oživen někdy až nad míru únosnosti a přání místních obyvatel) -.

b) Anebo NOVÉ AKCE pořádat na nejširší části náplavky v prostoru „C“ na Rašíně, ale v jiný den než je sobota - takto v neděli se tradičně pořádá např. oblíbený Knihex - trh malých nakladatelství na náplavce. Podobně se může zavést tradiční nedělní akce pro rodiny s dětmi, nedělní sportovní akce, a podobně.

c) Anebo umisťovat NOVÉ akce v sobotu na Rašíně, ale do prostoru „A“, (pokud se zdá prostor náplavky v okolí železničního mostu vhodný pro farmářské tržiště, proč by se na něm nemohly souběžně konat právě jednorázové nové sobotní akce) - nikoliv naopak.

Za občanské sdružení Archetyp a občanské sdružení Náplavka Rašín

MgA Šárka Sedláčková

